

יחסות בהינדי-אורדו, עמ' 1

מבוסס על כמה מקורות מודפסות ונתונים מטארא מוהנן.

במטלה הזאת תתבוננו בסוגיות בסימון יחסות בשפת הינדי-אורדו). יחסות בהינדי מסומנות ע"י מיליות (קליטיים) אחרי ה-NP. שימו לב למיליות היחסות בנושאים של כל אחד מהמשפטים להלן. [הערה: לשמות עצם מסוימים בשפת הינדי יש צורה מורפולוגית שונה כשהם מסומנים ביחסה].

יחסה: ∅	Ravii kelaa k ^h aa rahaa t ^h aa.	א.	(1)
	להיות. עברפרוגרסיבי לאכול בננה ראבי 'ראבי היה במהלך אכילת בננה.'		
יחסה: ne	Ravii ne kelaa k ^h aayaa.	ב.	
	לאכול. פרפקטיבי בננה ne ראבי 'ראבי אכל את הבננה.'		
יחסה: ko	Ravii ko kelaa k ^h aanaa t ^h aa.	ג.	
	להיות. עבר לאכול. מקור בננה ko ראבי 'ראבי הצטרך לאכול בננה.'		
יחסה: se	Ravii se kelaa k ^h aayaa nahīī gayaa.	ד.	
	ללכת. פרפקטיבי לא לאכול. פרפקטיבי בננה se ראבי 'ראבי לא יכול לאכול בננה.'		
יחסה: ke	Ravii ke caar bacce t ^h e.	ה.	
	להיות. עבר ילדים ארבע ke ראבי 'לראבי היו ארבעה ילדים.'		
יחסה: mē	Ravii mē bilkuldayaa nahīī t ^h ii.	ו.	
	להיות. עבר לא רחמים בכלל mē ראבי 'לראבי בכלל לא היו רחמים.'		

בתרגיל הזה נבדוק רק את שלוש היחסות הראשונות. היחסות האחרות הן יחסת כלי (se), יחסת גנטיב (ke) ויחסת מקום (mē) ואחרים).

NE

א.

שימו לב לניגוד הבא בין נושאים המסומנים ב-ne לנושאים המסומנים ב-∅.

	נושאים עם ne	(2)
Ravii ne kelaa k ^h aayaa.	א.	
לאכול. פרפקטיב בננה ne ראבי 'ראבי אכל את הבננה.'		
(=1b)		
Raam ne šiišaa toḍaa.	ב.	
לשבור. פרפקטיבי מראָה ne ראם 'ראם שבר את המראה.'		
	נושאים עם ∅	(3)
Raam giraa.	א.	
ליפול. פרפקטיבי ראם 'ראם נפל.'		
Raam joor-se cillaayaa.	ב.	
לצעוק. פרפקטיבי בקול. ראם 'ראם צעק בקול רם.'		

יחסות בהינדי-אורדו, עמ' 2

נתונים כאלה נחשבים טיפוסיים בהצגת התפוצה של שתי היחסות האלה בהינדי. איך הייתם מאפיינים את התפוצה של נושאים עם ne? נושאים עם Ø? תציעו שם ליחסת ne.

ב.

עכשיו תוסיפו את הנתונים להלן. איזה גורם נוסף מתנה את הופעת ne? בהינתן מה שאנחנו יודעים על יחסת הארגטיב, האם זה מפתיע? תסבירו.

Raam ne Ravii ko piṭṭaa. א. (4)

להכות. פרפקטיבי ko ראבי ne ראם
'ראם היכה את ראבי'

Raam ne Ravii ko piṭṭaa hai. ב.

להיות. הווה להכות. פרפקטיבי ko ראבי ne ראם
'ראם היכה ראבי לאחרונה.'

Raam Ravii ko piṭṭaa hai. א. (5)

להיות. הווה להכות. אימפרפקטיבי ko ראבי ראם
'ראם מכה את ראבי'

Raam Ravii ko piṭṭegaa. ב.

להכות. עתיד ko ראבי ראם
'ראם יכה את ראבי'

ג.

עכשיו שימו לב לנתונים האלה:

Raam ne jor-se cillaayaa. א. (6)

לצעוק. פרפקטיבי בקול. רם ne ראם
'ראם צעק בקול רם (בכוונה).'

Raam ne jaanaa ki Siitaa bahut bimaar hai. ב.

להיות. הווה חולה מאד סיטה ש לדעת. פרפקטיבי ne ראם
'ראם גילה שסיטה חולה מאוד.'

Ravii davaaai pii gayaa. ג.

ללכת. פרפקטיבי לשתות תרופה ראבי
'ראבי שתה את התרופה (באופן פזיז).'

הדוגמאות האלה יסתרו את המסקנות בסעיף א' לגבי תפוצתן של יחסת ne ויחסת Ø. איך הייתם מאפיינים את תפוצתן של היחסות לאור הנתונים החדשים? האם הנתונים כאן עולים בקנה אחד עם זיהויכם את יחסת ne בסעיף א' תסבירו.

KO

ד.

ספר הלימוד מזהה את יחסת ko כיחסת אקזטיב, אבל לפי מחקרים מסוימים היא יחסת דאטיב. באיזה זיהוי תומכים הדוגמאות להלן?

Ilaa ne ek bacce ko uṭṭāyaa. א. (7)

להרים. פרפקטיבי ko ילד אחד ne אילה
'אילה הרימה ילד.'

יחסות בהינדי-אורדו, עמ' 3

- Ilā ne ek haar uṭʰaayaa. ב.
להרים. פרפקטיבי שרשרת אחד ne אילה
'אילה הרימה שרשרת.'
- Ilā ne bacce ko uṭʰaayaa. א. (8)
להרים. פרפקטיבי ko ילד ne אילה
'אילה הרימה ילד/את הילד.'
(ko חובה במשפט הזה.)
- Ilā ne haar uṭʰaayaa. ב.
להרים. פרפקטיבי שרשרת ne אילה
'אילה הרימה שרשרת/את השרשרת.'
- Ilā ne haar ko uṭʰaayaa. ג.
להרים. פרפקטיבי ko שרשרת ne אילה
'אילה הרימה את השרשרת / *שרשרת.'
- Raam ne kutte ko becaa. א. (9)
למכור. פרפקטיבי ko כלב ne ראם
'ראם מכר את הכלב / *כלב.'
Raam ne kuttaa becaa. ב.
למכור. פרפקטיבי כלב ne ראם
'ראם מכר כלב / את הכלב.'
- Raam Anil ko uṭʰaaegaa. א. (10)
לסחוב. עתיד ko אניל ראם
'ראם יסחב את אניל.'
Anil uṭʰaayaa jaaegaa. ב.
ללכת. עתיד לסחוב. פרפקטיבי אניל
'אניל ייסחב.'

תסבירו את התשובה.

ה.

עכשיו שימו לב ל-ko בדוגמאות האלה:

- Raam ne kutte ko kʰaanaa diyaa. א. (11)
לתת. פרפקטיבי אוכל ko כלב ne ראם
'ראם נתן אוכל לִכלב / לְכלב.'
*Raam ne kuttaa kʰaanaa diyaa. ב.
לתת. פרפקטיבי אוכל ne ראם
'ראם נתן אוכל לִכלב / לְכלב.'
- Raam se kutte ko kʰaana diyaa gayaa. ג.
ללכת. פרפקטיבי לתת. פרפקטיבי אוכל ko כלב ע"י ראם
'הכלב ניתן אוכל ע"י ראם.'
- Raam ne Anil ko haar bʰejaa. א. (12)
לשלוח. פרפקטיבי שרשרת ko אניל ne ראם
'ראם שלח לאניל שרשרת/את השרשרת.'
Anil ko haar bʰejaa gayaa. ב.
ללכת. פרפקטיבי לשלוח. פרפקטיבי שרשרת ko אניל
'השרשרת נשלחה לאניל.'

האם מדובר באותו שימוש של ko (אקוזיב/דאטיב) שראינו בסעיף ד? אם כן, תסבירו. אם לא, תסבירו ותציעו ניתוח גם לשימוש כאן.

יחסות בהינדי-אורדו, עמ' 4

.1

ko גם יכול לסמן את נושא המשפט. יש דוגמא ב-(11) בעמ' 1, ויותר דוגמאות להלן. (אפשר להוכיח שכולם נושאים, אבל לא נביא כאן את הנתונים הרלוונטיים.)

- (13) א. Tuṣaar ko caand dik^haa.
להיראות. פרפקטיבי ירח ko טושאר
'הירח נראה לטושאר. \ טושאר ראתה את הירח.'
- ב. Tuṣaar ko kitaab mili.
לקבל. פרפקטיבי ספר ko טושאר
'טושאר קיבל ספר.'
- ג. Tuṣaar ko k^hušii huii.
לקרות. פרפקטיבי שְׁמָחָה ko טושאר
'טושאר נהייתה שמחה.'
- ד. Tuṣaar ko miṭ^haaii k^haanii hai.
להיות. הווה לאכול. מקור סוכרות ko טושאר
'לטושאר מתחשק לאכול סוכריות.'

איך הייתם מנתחים את ko כיחסה המסמנת את הנושא: אקוטיב או דאטיב?

∅

.1

כפי שרואים לעיל, נושאים ומושאים מופיעים לפעמים עם יחסה (במקרה הסדיר, נושאים ב-ne ומושאים ב-ko) ולפעמים בלי כל סימון. יש שתי דרכים בהן ניתן לנתח את המצב הזה:

① יש סתירה בין התחביר למורפולוגיה. בתחביר, כל הנושאים (לפחות אלה עם סימון סדיר) מסומנים ביחסת ne וכל המושאים הישירים ביחסת ko. אבל בתחביר מתייחסים ליחסות „מופשטות“: במימוש המורפולוגי, ne מתבטא כ-ne/ בשמות עצם מסוימים ואינו נהגה בשמות עצם אחרים; כמו־כן, ko נהגה /ko/ אצל שמות עצם מסוימים ואינו נהגה בשמות עצם אחרים. מבחינת חוקי סימון יחסות תחביריים, אין יחסת ∅ נפרדת.

② המורפולוגיה משקפת נאמנה את המצב התחבירי: חלק מהנושאים מסומנים ביחסת ne וחלק לא, וחלק מהמושאים מסומנים ביחסת ko וחלק לא. ∅ הוא היחסה הבלתי־מסומנת, שאפשר לכנותה נומינטיב או אבסולוטיב. (בניתוחים של הינדי שמאמצים את הגישה הזאת, בד"כ משתמשים במונח „נומינטיב“.) לפי גישה זאת, קיים הבדל תחבירי בין ה-NP־ים עם יחסה מפורשת ל-NP־ים בלי יחסה הנראית לעין.

בהקשר הזה, שימו לב לדפוסי ההתאם של הפועל בהינדי ב-(13)–(16). (למרות מה שאתם עלולים לחשוב, אין כאן טעויות.)

- (14) א. Ravii kelaa k^haaegaa.
לאכול. עתיד. זכר. יחיד בננה (זכר) ראבי (זכר)
'ראבי יאכל בננה.'
- ב. Ravii roṭii k^haaegaa.
לאכול. עתיד. זכר. יחיד לחם (נקבה) ראבי (זכר)
'ראבי יאכל לחם.'
- ג. Niinaa roṭii k^haaegii.
לאכול. עתיד. נקבה. יחיד לחם (נקבה) נינה (נקבה)
'נינה תאכל לחם.'

יחסות בהינדי-אורדו, עמ' 5

	Niinaa kelaa k ^h aaegii.	ד.	
	לאכול. עתיד. נקבה. יחיד בננה (זכר) נינה (נקבה) 'נינה תאכל בננה.'		
(15)	Ravii baalak ko uṭ ^h aaegaa.	א.	
	להרים. עתיד. זכר. יחיד ko ילד (זכר) ראבי (זכר) 'ראבי ירים את הילד.'		
	Ravii baalikaā ko uṭ ^h aaegaa.	ב.	
	להרים. עתיד. זכר. יחיד ko ילדה (נקבה) ראבי (זכר) 'ראבי ירים את הילדה.'		
	Niinaa baalikaā ko uṭ ^h aaegii.	ג.	
	להרים. עתיד. נקבה. יחיד ko ילדה (נקבה) נינה (נקבה) 'נינה תרים את הילדה.'		
	Niinaa baalak ko uṭ ^h aaegii.	ד.	
	להרים. עתיד. נקבה. יחיד ko ילד (זכר) נינה (נקבה) 'נינה תרים את הילד.'		
(16)	Ravii ne kelaa k ^h aayaa.	א.	
	לאכול. פרפקטיבי. זכר. יחיד בננה (זכר) ne ראבי (זכר) 'ראבי אכל בננה.'		
	Ravii ne roṭii k ^h aayii.	ב.	
	לאכול. פרפקטיבי. נקבה. יחיד לחם (נקבה) ne ראבי (זכר) 'ראבי אכל לחם.'		
	Niinaa ne roṭii k ^h aayii.	ג.	
	לאכול. פרפקטיבי. נקבה. יחיד לחם (נקבה) ne נינה (נקבה) 'נינה אכלה לחם.'		
	Niinaa ne kelaa k ^h aayaa.	ד.	
	לאכול. פרפקטיבי. זכר. יחיד בננה (זכר) ne נינה (נקבה) 'נינה אכלה בננה.'		
(17)	Ravii ne baalak ko uṭ ^h aayaa.	א.	
	להרים. פרפקטיבי. זכר. יחיד ko ילד (זכר) ne ראבי (זכר) 'ראבי הרים את הילד.'		
	Ravii ne baalikaā ko uṭ ^h aayaa.	ב.	
	להרים. פרפקטיבי. זכר. יחיד ko ילדה (נקבה) ne ראבי (זכר) 'ראבי הרים את הילדה.'		
	Niinaa ne baalikaā ko uṭ ^h aayaa.	ג.	
	להרים. פרפקטיבי. זכר. יחיד ko ילדה (נקבה) ne נינה (נקבה) 'נינה הרימה את הילדה.'		
	Niinaa ne baalak ko uṭ ^h aayaa.	ד.	
	להרים. פרפקטיבי. זכר. יחיד ko ילד (זכר) ne נינה (נקבה) 'נינה הרימה את הילד.'		

מה חוק ההתאם בהינדי-אורדו? האם החוק עוזר לנו בבחירה בין ① ל-②? מה לומדים על הבחירה בין ① ל-②? מהנתונים האחרים הדפים האלה ומה שאתם יודעים על הטיפולוגיה של יחסות?